

ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ІТ-ТЕХНОЛОГІЙ В ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМАХ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

***Анотація.** Визначено необхідність створення інформаційних систем бухгалтерського обліку, які переробляють певну частину інформаційних потоків і вирішують поточні завдання стратегічного планування й оперативного управління підприємством. Обґрунтовано доцільність використання ІТ-технологій, що дозволить підвищити можливості оперативного оновлення інформації у роботі підприємств.*

***Ключові слова:** облік, модель, інформація, інформаційні системи, ІТ-технології*

Larikov V.

EFFECTIVE USING OF IT-TECHNOLOGIES IN THE ACCOUNTING INFORMATION SYSTEMS

***Summary.** The necessity of the accounting information systems creation which process the definite information flows and solve the current problems of strategic planning and efficient management is formulated and determined in the article. The IT-technologies using which help to increase the effectiveness of the business information efficient renovation is considered and described also.*

***Keywords:** accounting, model, information, information systems, IT-technologies*

1. Вступ

Ефективне функціонування підприємства в умовах нестабільного розвитку не можливе без створення економічної системи управління. Економічна система управління формується на основі взаємопов'язаних моделей, оскільки вона повинна мати уявлення про образ керованого об'єкта. У зв'язку з тим, що модель відображає реальні процеси, виникає проблема її адекватності. Незважаючи на те, що модель завжди відрізняється деталями від самого об'єкта, вона обов'язково має з ним щось спільне. Порівняно простими є функціональні моделі, які описують залежність виходу від входу, складнішими – структурні, що включають і функціональний, і структурний аспекти.

Будь-яка система управління характеризується наявністю технології перетворення первинних даних у результатну інформацію. Такі технології називаються інформаційними. Інформаційна технологія є системою методів і способів збору, накопичення, реєстрації, передачі, обробки, зберігання, пошуку, модифікації, аналізу, захисту і видачі необхідної інформації на базі автоматизованого робочого місця для вирішення управлінських завдань економічного об'єкта [2, с. 9]. Поняття інформаційної технології невіддільне від технічного і програмного середовища. Нові технічні засоби автоматизації й організаційні форми їх експлуатації зумовлюють необхідність перегляду методологічних аспектів бухгалтерського обліку, які повинні автоматизувати: формування первинної облікової інформації; аналітичний і синтетичний облік; складання періодичної, річної фінансової і статистичної звітності; інформаційно-довідкове забезпечення інформацією; контрольно-аналітичні функції бухгалтерського обліку; передачу вихідної інформації щодо міри запиту; формування управлінських рішень.

Різноманітність сфер економічної діяльності спричиняє появу великої кількості інформаційних систем економічного характеру, основу яких складає бухгалтерська інформаційна система, яка переробляє певну частину інформаційних потоків і вирішує поточні завдання стратегічного та тактичного планування бухгалтерського обліку й оперативного управління підприємством. Багато облікових завдань вирішуються без додаткових витрат шляхом повторної обробки даних бухгалтерського й управлінського обліку, податкового планування, оперативного контролю.

Враховуючи викладене, метою статті є обґрунтування необхідності створення інформаційних систем бухгалтерського обліку, які переробляють певну частину інформаційних потоків і вирішують поточні завдання стратегічного та тактичного планування й оперативного управління підприємством, а використання ІТ-технологій дозволить підвищити можливості оперативного оновлення різного виду інформації у роботі підприємств за новим податковим кодексом і вимогами при складанні фінансової звітності за міжнародними стандартами.

2. Огляд досліджень і публікацій з теми

Дослідженню питань створення інформаційних систем економічного характеру присвячені роботи іноземних та вітчизняних авторів, зокрема Я. Соколова, В. Палія, А. Романова, Б. Одінцева, С. Голова, Ф. Бутинця, С. Рамазанова [3], М. Чумаченка, С. Мниха, А. Кузьмінського, П. Куцика [7], С. Івахненкова [1] та ін. У їх роботах розглянуті питання реформування системи бухгалтерського обліку. В більшості наукових праць методологічні підходи до цих проблем розглядаються окремо. Важливість та необхідність розробки теоретико-методологічних і практичних засад створення та функціонування системи обліково-аналітичного забезпечення, яка б

виконувала обслуговуючу функцію потреб управління та відповідала б вимогам різних рівнів керівників, власників, акціонерів, інвесторів, представників влади й інших користувачів інформації, зумовлюють актуальність визначених питань.

Незважаючи на цінність наукового внеску вчених, існує низка невирішених теоретичних і практичних питань, пов'язаних насамперед із недотриманням вимог системності, комплексного підходу до розвитку фінансового і управлінського обліку, аналізу й контролю з урахуванням міжнародних стандартів фінансової звітності, а також з погляду максимізації корисності цієї інформації для внутрішніх і зовнішніх користувачів звітності.

3. Оперативна інформація у системі інформаційних технологій обліку

Розробка та дослідження методів, економіко-математичних моделей і використання інформаційних технологій при створенні економічної системи моделювання та управління підприємством, полягають у визначенні вектора компонент прийнятих економічних рішень що забезпечує безпечне функціонування і розвиток підприємства. Запропонована інтегрована система бухгалтерського обліку долучає у свою структуру підсистему інтелектуального управління, підтримки прийняття рішень, спостережень і вимірів, обробки інформації, економічного моніторингу та управління економічною безпекою.

Використання ІТ-технологій потребує прийняття складних управлінських рішень щодо підвищення можливості оперативного оновлення різного виду інформації при складанні реєстрів бухгалтерського обліку, що передбачає здійснення діагностики поточного стану підприємства, аналізу фінансової спроможності підприємства, виробничого потенціалу підприємства, аналізу можливостей поліпшення ефективності функціонування підприємства, розроблення та створення стратегічного плану системи антикризового управління фінансовими ресурсами підприємства, формування ефективної системи маркетингового управління на підприємстві, вибору продукції та її виробництво. Це зумовлює необхідність використання інформаційних технологій, які здатні підвищити інтелектуальний рівень рішень, що приймаються, своєчасність оброблення економічної інформації, проведення оперативного аналізу та виявлення резервів, швидкість ухвалення на основі його відомостей виважених управлінських рішень.

Використовуючи оперативну інформацію, одержану за допомогою автоматизованої інформаційної системи, керівник може спланувати та збалансувати ресурси підприємства, проаналізувати витрати, оцінити хід виконання плану й результат діяльності підприємства. Інформаційні потоки, які циркулюють на підприємстві, характеризуються складністю обробки інформації, що надходить. Від об'єкта управління прямує та її частина, яку можна систематизувати й обробляти за допомогою комп'ютера, а від управлінського апарату в інформаційну систему передається тільки та частина директивної інформації, яка може бути відповідним чи-

ном перероблена і передана об'єкту управління. Інформаційна система переробляє певну частину інформаційних потоків, які беруть участь в ухваленні рішень. Для різних рівнів управління це значення може бути різним.

Частка інформації, що залишилася, може оброблятися за допомогою експертних систем (наприклад, відповіді на скарги, які містяться в службовій записці, що надійшла), автоматизована обробка якої неможлива або є економічно не вигідною, зважаючи на значні фінансові витрати для створення системи обробки. З розвитком інформаційних систем частка інформації, що формалізується, в загальному інформаційному потоці збільшується.

Підприємство, незалежно від чисельності кадрів та потужності основних і оборотних фондів, є складною системою, оскільки володіє не простою ієрархічною структурою з численними взаємозв'язками між об'єктом управління й управлінською системою. У свою чергу, учасники процесу управління зазвичай ставлять перед собою свої цілі, які система повинна виконувати професійно. Вирішення обліково-аналітичних завдань на підприємстві повинно здійснюватися бухгалтерською інформаційною системою.

4. Характеристика бухгалтерської інформаційної системи

Бухгалтерська інформаційна система є системою, в якій хронологічно та систематично накопичуються й обробляються дані, пов'язані з плануванням і бюджетуванням, обліком і контролем, аналізом і регулюванням [2, с. 10]. На основі цих даних формується інформація про діяльність підприємства, зіставляються фактичні та нормативні показники, формулюються основні напрями діяльності, розробляються пропозиції щодо усунення причин і винуватців відхилень та коректування результатів, складається фінансова і статистична звітність, здійснюється прогнозування ефективного управління підприємством.

Бухгалтерська інформаційна система сформована на основі даних бухгалтерського обліку. Відображаючи об'єктивну реальність, інформація фіксується в первинних і звітних документах, реєстрах бухгалтерського обліку тощо. Основу бухгалтерських інформаційних систем складає облікова інформація. Вона представлена сукупністю кількісних даних, необхідних для виконання функцій планування, бюджетування, контролю, аналізу, та є основою для ухвалення управлінських рішень.

Бухгалтерські інформаційні системи відображають галузеві особливості діяльності підприємств; розрізняються за функціями, принципами побудови, технічним і методологічним супроводом, додатковими послугами, що надаються, й іншими ознаками. Такі системи розробляються для малих, середніх і великих підприємств. Вони бувають універсальними або спеціалізованими і використовуються для цілей управління на рівні окремого підприємства або галузевому рівні та можуть бути зорієнтовані на різні види власності.

Бухгалтерські інформаційні системи забезпечують:

- автоматизований комплекс завдань бухгалтерського обліку, бюджетування, планування, аналізу, контролю, зовнішнього та внутрішнього аудиту;
- отримання достовірної оперативної інформації про доходи, витрати, дебіторську заборгованість, зобов'язання, капітал, фінансовий стан на підприємстві для ухвалення на її основі необхідних управлінських рішень;
- інтеграцію оперативного, бухгалтерського, податкового, статистичного обліку на основі єдиної первинної інформації;
- отримання достовірної інформації для зворотного зв'язку, використаного при ухваленні управлінських рішень;
- автоматизацію обробки інформації на всіх стадіях техпроцесу, починаючи зі стадії первинного обліку;
- дослідження інформаційного й організаційного забезпечення діалогової системи обліку;
- вивчення організації й методики автоматизованого вирішення облікових завдань за всіма ділянками обліку на основі функціонування АРМ бухгалтера.

Такий процес передбачає прийняття складних управлінських рішень на всіх його стадіях: від збору інформації – до формування податкової звітності в електронному вигляді. Тому виникає необхідність використання сучасних інформаційних технологій для забезпечення оперативності та суттєвого скорочення термінів складання фінансової звітності.

Створення інформаційної системи бухгалтерського обліку потребує використання ІТ-технологій і прийняття складних управлінських рішень щодо підвищення можливості оперативного оновлення різного виду інформації при складанні реєстрів бухгалтерського обліку, що передбачає здійснення діагностики поточного стану підприємства, аналізу фінансової спроможності підприємства, виробничого потенціалу підприємства, аналізу можливостей поліпшення ефективності функціонування підприємства, розроблення і формування стратегічного плану системи антикризового управління фінансовими ресурсами підприємства, створення ефективної системи маркетингового управління на підприємстві, вибору прибуткової продукції та її виробництво. Це зумовлює необхідність використання інформаційних технологій, що здатні підвищити інтелектуальний рівень рішень, які приймаються, своєчасність складання фінансової звітності, швидкість реалізації обраних управлінських рішень.

Проведене дослідження показало, що впровадження і використання інформаційних технологій при створенні інформаційної системи бухгалтерського обліку має певні особливості, які набувають високої актуальності в умовах складання фінансової звітності за міжнародними стандартами.

Досвід використання методів економіко-математичного моделювання і комп'ютерної техніки у діяльності підприємства показав, що методики, які успішно застосовуються для побудови економічних

систем управління і також автоматизованих систем бухгалтерського обліку, не придатні до багатокритеріальних проблем, що виникають перед керівництвом вищої ланки управління в умовах невизначеності та неповноти інформації і до останнього часу вирішуються переважно на основі інтелектуального рівня і досвіду бухгалтерів-економістів. Це зумовлено такими причинами: збільшується обсяг звітної інформації, при цьому виникають проблеми формування вихідної інформації; суттєво скорочується терміни складання фінансової і статистичної звітності; виникають сумніви достовірності складеної звітності у зв'язку з різноманітністю методів її складання; отримання прийнятного розв'язку, як правило, характеризуються інтерактивністю всього процесу пошуку розв'язків. Розв'язком економічних завдань може бути проведення аналізу фінансового стану підприємства за даними фінансової звітності при прийнятті виважених управлінських рішень.

Іншою проблемою є технологічне забезпечення інформаційної системи бухгалтерського обліку. Застарілі, не належним чином інтегровані модулі погано відображаються на ефективності діяльності підприємства, потребують великих витрат на обслуговування та уразливі до проблем безпечності інформації. Інтерфейси, побудовані на терміналах, заплутують кінцевих користувачів і роблять доступ до необхідних даних надмірно важким. Крім того, вони відрізняються відсутністю гнучкості та низькою здатністю до адаптування. Відповідно до видів інформаційних систем бухгалтерського обліку можна сформулювати особливості їх створення.

5. Використання ІТ-технологій у системі обліку та їх ризики

Кожна підсистема з точки зору ІТ-технологій є системою входів, процесів та виходів. ІТ-технології дозволяють ефективно обробляти дані для різних типів автоматизованих систем. Інформація вводиться з різноманітних джерел у різноманітних формах, класифікується, аналізується, оновлюється. Виведення результатів здійснюється після обробки даних у різних формах відповідно до затверджених процедур. Таким чином, ІТ-технології стають невід'ємною і дуже важливою складовою інформаційної системи бухгалтерського обліку.

Так, для кожної підсистеми роль ІТ-технологій стає вирішальною на етапі обробки облікової інформації, коли всі отримані вхідні дані об'єднуються та перетворюються на інформацію, необхідну та придатну для використання тими підрозділами підприємства, для яких вона складається. Для визначення ризиків створюються списки слабких місць підприємства, що використовуються при плануванні управління ризиками та контролюванні збитків. Плани кризових комунікацій створюються з всіма аспектами діяльності підприємства. Це дозволяє відновлювати ефективну діяльність підприємства, а також здійснювати управління безпекою та збереженням ресурсів.

Вхідні дані для отримання фінансових результатів включають багато інформації, отриманої на попередніх етапах: управлінська інформація про

визначення витрат, стан дебіторської заборгованості та зобов'язань, отримання доходів тощо. Це необхідно для встановлення пріоритетності заходів з відновлення ефективного функціонування підприємства.

Обробка даних залежить від правильного використання ІТ-технологій. Використання ІТ-технологій в інформаційній системі бухгалтерського обліку дає змогу отримати результатні дані при оприлюдненні інформації про фінансовий стан підприємства, його кризові явища та оперативно реагувати на них зацікавленим особам. Така інформація розміщується аудиторськими фірмами на відповідних сайтах і являє собою вихідну інформацію, яка в основному відображає зареєстровані фактичні дії, що є корисними для керівників різних рівнів, власників, акціонерів, інвесторів, представників влади та інших користувачів інформацією.

ІТ-технології є основою антикризового управління будь-якого типу, на них ґрунтуються всі процедури антикризового управління на підприємстві. Разом з тим, ІТ-технології є одним із найбільших ризиків підприємства. Це пов'язано з тим, що глобальна розповсюдженість розподіленого обчислювального середовища робить будь-які підприємства та організації вразливими.

Так, при активному управлінні отриманої інформації ризик полягає в конфіденційності, доступності та цілісності ІТ-ресурсів. Ці ризики пов'язані з можливістю відключення телефонних систем, вірусами, хакерськими атаками, операційними системами та недоліками програмного забезпечення, питаннями безпеки інтернет-ресурсів, ризиками електронної пошти та веб-серверів. Тому ці ризики необхідно враховувати при плануванні управління ризиками та контролюванні прибутків і збитків.

Також слід враховувати, що бізнес-процеси підприємства, через свою залежність від комп'ютерної техніки, є достатньо уразливими і являють собою один з найбільших ризиків підприємства, тому необхідно планувати неперервну роботу в критичних умовах, передбачаючи запасні дії та використовуючи електронні сховища даних. Щоб реагувати на уразливість ІТ-технологій та ризики, які вона спричиняє при реактивному управлінні отриманої інформації, необхідно використовувати програмне та апаратне забезпечення, яке при виникненні критичних ситуацій (вторгненні в інформаційну систему підприємства, відключенні електрики та ін.) може автоматично припинити роботу операційних систем, а при небезпечності несанкціонованого доступу до інформаційних ресурсів підприємства – викликати пов'язані між собою сервери та ін.

Таким чином, ефективність використання ІТ-технологій в інформаційних системах бухгалтерського обліку та ефективність їх функціонування визначається за допомогою критерію:

$$f(r,t) \rightarrow \min, \quad (1)$$

де r – загальна кількість ресурсів, що витрачаються на отриману інформацію (матеріальні, інтелектуальні, трудові); t – час стабілізації функціонування підприємства.

У загальному випадку це завдання можна розподілити на два: планування (вибір оптимальної

траєкторії досягнення цілі); оперативне управління (реалізація обраної на першому етапі траєкторії в умовах випадкових збурень). При цьому при плануванні мінімізується в основному r , а при оперативному управлінні – t .

У цілому, бухгалтерська інформаційна система за даними фінансової звітності повинна забезпечити ефективне вирішення таких завдань: рання діагностика кризового стану діяльності підприємства; термінове реагування на цю кризу; адекватність реагування підприємства на рівень реальної загрози його ефективної діяльності та фінансової рівноваги; повна реалізація внутрішніх можливостей виходу підприємства з кризового стану. Ці завдання є досить складними, і їх своєчасне вирішення в сучасних умовах є необхідною складовою успішної діяльності підприємства.

Наведені особливості дозволяють зробити висновки про те, що для створення бухгалтерської інформаційної системи необхідна адекватна інформаційно-інтелектуальна підтримка.

Якісно розроблена інформаційна система бухгалтерського обліку згодом стає корисною не тільки для бухгалтерів, економістів, фінансистів, але і для керівників вищої ланки управління, інших менеджерів підприємства. Така система повинна не тільки обробляти дані та інформацію, обслуговувати процес підготовки і прийняття управлінських рішень, але й реалізовувати інтелектуальну діяльність із метою створення інформації.

Інформаційна система бухгалтерського обліку повинна відповідати таким вимогам: простота у використанні (вивчення системи не повинно відбуватися протягом тривалого часу); ефективність використання (результатом має бути підвищення продуктивності праці економістів з обліку і фінансів); запам'ятовування інформації (користувачі, які рідко користуються системою, повинні бути готові до її використання без повторного навчання); запобігання помилки (система має бути спроектована таким чином, щоб запобігати появі помилок і дозволяти користувачам легко їх виправити); задоволення від праці (система повинна бути приємною у використанні).

Таким чином, доцільним є створення бухгалтерської інформаційної системи підприємства, яка надає можливість менеджерам підприємства здійснювати ефективне управління за певними напрямками діяльності підприємства, виконувати координацію їх діяльності, швидко знаходити інформацію про зміни внутрішнього стану підприємства та зміни, які відбуваються в зовнішньому економічному середовищі, відслідковувати тенденції, мати їх зручне відображення, а також оцінювати ефективність управлінських рішень, що приймаються в умовах виведення підприємства з кризового стану. Вони послідовно реалізують принципи єдності виробничого та інформаційного процесу супроводу документообігу через застосування облікових реєстрів, де проводиться збір, накопичення, обробка і передача інформації в поєднанні з використанням аналітичних методів математичної статистики і моделей прогнозно-аналітичних розрахунків та інших необхідних прикладних засобів.

6. Ефективність використання інформаційної системи обліку

Підвищення ефективності використання інформаційної системи бухгалтерського обліку досягається шляхом наскрізної структури та сумісності інформаційних систем, які дозволяють усунути дублювання і забезпечують багатократне використання інформації. Така система визначає інформаційні зв'язки, обмежує кількість показників, зменшує обсяг інформаційних потоків, підвищує рівень використання інформації і реалізує такі функції: обробку ситуацій недостатності та суперечливості вихідних даних; багатокритеріальне порівняння варіантів в умовах ризику та невизначеності умов функціонування підприємства (його структурних елементів); обґрунтування результатів порівняння варіантів у діалоговому режимі; аналіз стійкості ранжування варіантів; знаходження відповідного класу проблемних ситуацій та застосування відповідних моделей і методів управління до проблеми, яку було діагностовано на підприємстві; автоматичну побудову і реалізацію обраного плану рахунків; інтерпретацію отриманого результату; відображення результатів у фінансовій звітності підприємства; ознайомлення з інформацією зацікавлених користувачів.

Реалізація наведених функцій передбачає використання методів і моделей, наведених для налагодження ефективних функціональних зв'язків, всебічного обґрунтування управлінських рішень, які можуть бути досягнуті при використанні інтегрованої автоматизованої інформаційної системи підприємства.

Прогрес у галузі нарощування потужності та продуктивності комп'ютерних систем, розвиток мережних технологій і систем передачі даних, широкі можливості інтеграції комп'ютерної техніки з найрізноманітнішим обладнанням дозволяють постійно збільшувати продуктивність інформаційних систем та їх функціональність. Паралельно з розвитком hardware протягом останніх десяти років відбувається постійний пошук нових більш досконалих методів програмно-технологічної реалізації бухгалтерських інформаційних систем. По-перше, змінюється загальний підхід до програмування: з початку 90-х років об'єктно-орієнтоване програмування фактично замінило модульне, і зараз безперервно вдосконалюються методи побудови об'єктних моделей. По-друге, у зв'язку з розвитком мережних технологій, локальні бухгалтерські системи поступаються клієнт-серверним реалізаціям. Крім того, з активним розвитком Інтернету з'являються все більші можливості роботи з віддаленими підрозділами, відкриваються широкі перспективи електронної комерції, обслуговування покупців і замовників через Інтернет та багато іншого.

Навіть поверхневий аналіз загального стану на світовому ринку виробників економічного програмного забезпечення дозволяє зробити висновок про те, що основною тенденцією є перехід до використання Internet/Intranet-технологій. Практично всі гіганти цієї індустрії, такі, як Baan, SAP, PeopleSoft та інші протягом 2000 року розробили

Інтернет-версії своїх програмних комплексів. Використання певних технологій при побудові інформаційних систем бухгалтерського обліку не є самоціллю розробника, а найбільший розвиток отримують ті технології, які найбільшою мірою відповідають існуючим потребам.

Ця тенденція пов'язана з розвитком концепції XML (Extensible Markup Language). Незважаючи на певну схожість, XML не є просто новою версією розвитку HTML. За допомогою XML дуже зручно описувати структури даних у вигляді XML-об'єктів. У випадку з інформаційними системами бухгалтерського обліку на підприємстві роль таких об'єктів відіграють універсальні бізнес-об'єкти, які в більшості випадків мають структуру дерева. Описані бізнес-об'єкти є також зручним засобом для обміну інформацією між різними програмними засобами.

Побудована бухгалтерська інформаційна система має таку деревоподібну структуру: Бухгалтерська інформаційна система; Довідники; Довідник бухгалтерських операцій; Довідник підрозділів ... Документи; Замовлення; Касові ордери...

Відповідна XML-структура бухгалтерської інформаційної системи складається зі списку XML-тегів, які описують основні елементи системи: <FIS>, <Refers>, <Operations/>, <Staff/>, </Refers>, <Documents>, </Documents>, </FIS>.

У результаті цього отримують опис структури бухгалтерської інформаційної системи на рівні кінцевих бізнес-об'єктів. Для кожного об'єкта робиться його опис на мові XML. Причому будь-який бізнес-об'єкт повинен задовольняти як мінімум чотири методи: формування списку елементів, які входять до об'єкта; формування інформації щодо конкретного об'єкта; додавання/зміна об'єкта; видалення об'єкта.

Таким чином, побудована бухгалтерська інформаційна система – це багатокомпонентна система з розподіленою базою даних за рівнями експертизи. Створена бухгалтерська інформаційна система дозволить перерозподілити обов'язки економістів-фінансистів та економістів-бухгалтерів за принципом введення даних – перевірка правильності введення – переведення даних у кінцеві файли. При цьому бухгалтерські проведення формуються автоматично за місцем здійснення господарської операції на основі повного плану рахунків для певного типу операції та вихідних документів, частина яких може бути створена в самій системі. До обов'язків спеціалістів бухгалтерії належить лише контроль за правильністю введення первинних даних і створення вихідних документів. Можливим є додаткове корегування та розповсюдження даних для формування їх для фінансових звітів.

Аналогічно змінюються обов'язки спеціалістів бухгалтерського відділу, які не тільки створюють звіти для керівництва, а й проводять аналіз отриманих результатів для приймання виважених управлінських рішень з можливістю програвання сценаріїв "якщо – то".

Проведений аналіз показав, що кожне підприємство має власну специфіку, яка відображаєть-

ся не тільки в діяльності, а також у внутрішніх методах управління, що сформувалися протягом десятиріч, основними критеріями при побудові інформаційних систем бухгалтерського обліку є гнучкість і адаптованість до конкретного замовника. Тому рекомендаціями для створення інформаційних систем бухгалтерського обліку є багатокомпонентна технологія як найбільш приваблива та перспективна.

7. Висновки

Проведене дослідження показало, що використання ІТ-технологій в інтрамережах підприємства дає вагомі переваги. Зокрема, вони дозволяють звільнити співробітників бухгалтерської та інших служб від повільної та трудомісткої роботи з паперовими документами, замінити паперові процеси електронними і дають змогу інтелектуальним працівниками займатися розумовою працею, а також економити кошти на обробку паперових документів і на сам папір.

Бізнес-правила вбудовуються в систему ще при розробці, тому, наприклад, замовлення з неправильним кодом статті бухгалтерських витрат не буде прийнято, що звільняє бухгалтерських працівників від багаточасового пошуку помилок у облікових записах. Взаємодія з постачальниками повністю документується, витрати відомі заздалегідь, тому неприємні несподіванки виключаються. Крім того, оплата постачальникам надходить набагато швидше, що стимулює їх більш оперативно доставляти замовлення.

Використання ІТ-технологій в інформаційних системах бухгалтерського обліку створює ще багато можливостей для підприємства – за їх допомогою компанія може створити захищений канал віддаленого робочого місця аудитора, який працює з фінансовою звітністю підприємства, організувати в Інтернеті повнофункціональне віртуальне представництво, що може принести підприємству високі прибутки тощо.

Проте, питання інформаційної безпеки на сучасному етапі роботи з віддаленим доступом до даних залишаються невирішеними. Але питання безпеки інформації, що передаються мережею, не мають прямого відношення до реалізації бухгалтерських інформаційних систем, оскільки над ними

працює ціла індустрія розробників спеціалізованого програмного забезпечення.

Отже, ІТ-технології надають доступ до даних, які дозволяють підприємству краще зрозуміти свій бізнес, діяти швидко та вирішувати такі завдання, які раніше були надто складними. ІТ-технології і бізнес стають все більш взаємопов'язаними. Тому питання побудови сучасної бухгалтерської інформаційної системи як основного елемента єдиної інформаційної системи підприємства є вкрай необхідною умовою для кожного підприємства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Івахненко С. В. Фінансовий контролінг: методи та інформаційні технології : монографія / С. В. Івахненко, О. В. Мелих. – К. : Знання, 2009. – 319 с.
2. Ларікова Л. Ф. Інформаційні системи і технології в обліку : навч. посіб. / Л. Ф. Ларікова, В. Ю. Ларіков. – Луганськ : вид-во СНУ ім. В. Даля, 2007. – 296 с.
3. Рамазанов С. К. Технології антикризового управління : монографія / С. К. Рамазанов, О. П. Степаненко, Л. А. Тимашова. – Луганськ : вид-во СНУ ім. В. Даля, 2004. – 192 с.
4. Каплан Р. С. Сбалансованная система показателей : монографія / Р. С. Каплан, Д. П. Нортон. – М. : Олимп-Бизнес, 2003. – 136 с.
5. Максимова В. Ф. Внутрішній контроль економічної діяльності промислового підприємства – системний підхід до розвитку : монографія / В. Ф. Максимова. – К. : АВРІО, 2005. – 262 с.
6. Корінько М. Д. Контроль та аналіз діяльності суб'єктів господарювання в умовах її диверсифікації: теорія, методологія, організація : монографія / М. Д. Корінько. – К. : ДП „Інформаційно-аналітичне агентство”, 2007. – 464 с.
7. Куцик П. О. Бухгалтерський облік у сучасних інформаційних системах класу ERP / П. О. Куцик // Вісник Львівської комерційної академії / [ред. кол.: Башнянин Г. І., Апопій В. В., Вовчак О. Д. та ін.]. – Львів : Видавництво Львівської комерційної академії, 2011. – Вип. 35. – (Серія економічна). – С. 202-206.